

SAYI : S.19741
BAŞVURU NO : 2019/11590
KARAR TARİHİ : 06/12/2019

RET KARARI

BAŞVURAN :
BAŞVURUYA KONU İDARE : İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın İstanbul Teknik Üniversitesi doktora programına başvurusunun kabul edilmesi talebi hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 24/06/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin doktora başvuru ilanında olduğu halde 100 lük sistemdeki not ortalamasını kabul etmediğini, Marmara Üniversitesinde kredili sistemde 2,86/4,00 olan ortalamasının yüzlük sistemde ise 81,1 olduğunu, ancak doktora başvurusunun kabul edilmediğini ifade ederek 81,1 olan ortalamasıyla ilgili doktora ilanına başvurusunun kabul edilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun bilgi ve belge talebi üzerine, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün konuya ilişkin olarak Kurumumuza göndermiş olduğu 29/08/2019 tarih ve ... sayılı yazısı ve eklerinden özetle;

2.1. 4 lük sistemde lisans/yüksek lisans öğrenimini tamamlayarak İstanbul Teknik Üniversitesinde yüksek lisans/doktora ilanlarına başvuran adayların not dönüşümlerinin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca belirlenen resmi notlandırma sistemi esas alınarak yapıldığı,

2.2. Başvuranın, 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı bahar dönemi Lisansüstü Başvurularında Endüstri Ürünleri Tasarımı Doktora programına başvuru yaptığı, online başvurusunda sisteme yüklediği Yüksek Lisans transkriptinin not ortalamasının 2.86/4.00 olduğu için başvurusunun reddedildiğini, konuyla ilgili itirazının yer aldığı dilekçesine cevap verildiği,

2.3. Adı geçen öğrencinin mezun olduğu yükseköğretim kurumundan aldığı transkriptte Üniversitenin 4'lü not sistemine göre değerlendirme yaptığı, ayrıca verilen nota karşılık 100'lük not çevriminin yazıldığı,

2.4. Başvurularda Üniversitelerine başvuran adayların yükseköğretim kurumunda kullanılan notlandırma sistemine göre verilmiş olan notların baz alınmakta olup, ayrıca Üniversitenin kendisine göre yapmış olduğu not çevriminin kullanılmamakta olduğu,

2.5. Adı geçene ait online başvuru kayıt formunun, başvuru sistemine yüklediği Yüksek Lisans transkripti ve Endüstri Ürünleri Tasarımı Doktora programına kabul edilme şartlarının; “ALES Sayısal Puanı minimum 55 olmalıdır (eski sistem GRE Quantitative minimum 610, yeni sistem GRE Quantitative minimum 149). Lisans mezuniyet ortalaması minimum 2.3/4.0 (60,33/100) olmalıdır. Yüksek lisans mezuniyet not ortalaması 3.0/4.00 (76,66/100) olmalıdır. Endüstri Ürünleri Tasarımı/Endüstriyel Tasarım, Mimarlık ve Güzel Sanatlar Fakültelerinin tüm bölümleri, Endüstri, Makine, İşletme, Malzeme, Elektronik-Elektrik, Bilgisayar, Tekstil Mühendislikleri, İktisat, Tarih, Felsefe, Sanat Tarihi, Sosyoloji, Psikoloji, Antropoloji Bölümleri mezunları tercih edilir. Lisanstan Doktora başvuru yapmak isteyenler İçin minimum Lisans ortalaması 3.25/4.0 (82.5/100). ...” şeklinde olduğu,

2.6. Başvuru konusu talebe ilişkin olarak, şikayetçiler ve diğer ilgililer tarafından yargı organlarında açılmış/sonuçlanmış bir dava bulunmadığı,

İfadelerine yer verdiği görülmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T. C. Anayasası'nın; “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”

4. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” hükümleri düzenlenmiştir.

5. 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun

5.1. “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinde; “Bu Kanunda geçen kavram ve terimlerin tanımları aşağıda belirtilmiştir...t) (Değişik birinci cümle: 19/11/2014-6569/25 md.) Lisans Üstü: Yüksek lisans ve doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte

uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimini kapsar ve aşağıdaki kademelere ayrılır. (1) Yüksek Lisans: (Bilim uzmanlığı, yüksek mühendislik, yüksek mimarlık, master): Bir lisans öğretimine dayalı, eğitim - öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir. (2) Doktora: Lisansa dayalı en az altı veya yüksek lisans veya eczacılık veya fen fakültesi mezunlarınca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlığa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir...”

5.2. “Lisans üstü öğretim” başlıklı 50 nci maddesinde; “Usul ve şartları; a. Lisans düzeyinde öğrenim gördükten sonra, yükseköğretim kurumlarında yüksek lisans, veteriner hekimlikte uzmanlık, doktora ya da tıpta uzmanlık öğrenimi yapmak isteyenler, yükseköğretim kurumlarınca usulüne göre açılacak sınavla ve Üniversitelerarası Kurulca tespit edilecek esaslara göre seçilirler. (1) b. Yükseköğretim kurumları, lisans üstü öğretim konusundaki istekleri karşılamak üzere gerekli planlamayı yapar ve önlemleri alır...”

6. 5/10/2017 tarihli ve 30201 sayılı Marmara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Ve Öğretim Yönetmeliği'nin;

6.1. “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde; “(1) Bu Yönetmelikte geçen; ...ı) GANO: Genel ağırlıklı not ortalamasını,.. ifade eder.”

6.2. “Lisansüstü programların azami süreleri” başlıklı 16 ncı maddesinde; “(1) Lisansüstü programların tamamlanma süresi, bilimsel hazırlık ve/veya yabancı dil hazırlıkta geçen süre hariç, kayıtlı olunan programda derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırılıp yaptırılmadığına bakılmaksızın; a) Tezsiz yüksek lisans programlarında en fazla üç yarıyıldır, b) Tezli yüksek lisans programlarında en fazla altı yarıyıldır. Ancak kredili dersleri en az 2,50 GANO ile tamamlamanın azamî süresi en fazla dört yarıyıldır. GANO'su 2,50'nin altında olan öğrenci, GANO'sunu en az 2,50 seviyesine yükseltene kadar daha önce aldığı dersleri bu dört yıllık süre zarfında kısmen veya tamamen tekrar alır, ... (2) Azamî süreler içerisinde; tezli yüksek lisans programlarında GANO'su 2,50'nin, doktora ve sanatta yeterlik programlarında ise 3,00'in altında kalan veya dönem projesi/tez/sanatta yeterlik çalışmasında başarısız olan ya da tez/sanatta yeterlik çalışması savunma sınavına girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.”

6.3. “Sınavlar ve başarı notları” başlıklı 20 nci maddesinde; “...(7) Öğrencinin YANO’su ile GANO’su Üniversitede uygulanan sınav ve başarı değerlendirme sistemine göre hesaplanır...”

7. Marmara Üniversitesi Sınav ve Başarı Değerlendirme Yönergesinin(Senato:3 Temmuz 2008 / 262-9 , 12 Ekim 2016 / 351-10);

7.1.“Başarı değerlendirme yöntemi” başlıklı 6 ncı maddesinde; “(1) 100 üzerinden hesaplanmış olan başarı notunun harfli başarı notuna dönüştürülmesidir...”

7.2. “Harfli başarı notları” başlıklı 13 üncü maddesinde; “(1) Bu Yönergenin 6 ncı maddesi esas alınarak başarı notları harfli başarı notlarına dönüştürülür. (2) Üniversitenin bütün birimlerinde esas alınacak harfli başarı notları Tablo 5'te yer almaktadır.”

Tablo 5: M. Ü. Harfli Başarı Notları

Harfli Başarı Notu	Başarı Katsayısı	Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulları	Enstitüler	
			Yüksek Lisans Programları	Doktora Programları
			Başarı Değerlemesi	Başarı Değerlemesi
AA	4,00	Pekiyi	Pekiyi	Pekiyi
BA	3,50	İyi-Pekiyi	İyi-Pekiyi	İyi-Pekiyi
BB	3,00	İyi	İyi	İyi
CB	2,50	Orta-İyi	Orta-İyi	Orta-İyi
CC	2,00	Orta	Orta	Başarısız
DC	1,50	Orta-Geçer	Başarısız	Başarısız
DD	1,00	Geçer	Başarısız	Başarısız
FD	0,50	Başarısız	Başarısız	Başarısız
FF	0,00	Başarısız	Başarısız	Başarısız
FG	0,00	Yarıyıl sonu sınavına girmedi (başarısız)	Yarıyıl sonu sınavına girmedi (başarısız)	Yarıyıl sonu sınavına girmedi (başarısız)
DZ	0,00	Devamsız (başarısız)	Devamsız (başarısız)	Devamsız (başarısız)
MZ	--	Mazeretli	Mazeretli	Mazeretli
S	0,00	Yeterli (başarılı)	Yeterli (başarılı)	Yeterli (başarılı)
U	0,00	Yetersiz (başarısız)	Yetersiz (başarısız)	Yetersiz (başarısız)
E	--	Tamamlanmamış / Eksik	Tamamlanmamış / Eksik	Tamamlanmamış / Eksik
DE	--	Devam ediyor	Devam ediyor	Devam ediyor

8. 25/02/2017 tarihli ve 29990 sayılı İstanbul Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Ve Öğretim Yönetmeliği'nin;

8.1. “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; “(1) Bu Yönetmeliğin amacı; İstanbul Teknik Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim, öğretim ve sınavlarla ilgili esasları düzenlemektir.”

8.2. “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde; “ (1) Bu Yönetmelikte geçen;...o) Program: Yüksek lisans, doktora veya sanatta yeterlik unvanlarına yönelik belirli sayıda ve belirli içerikte zorunlu ve seçmeli dersler ile doktora yeterlik/sanatta ön yeterlik sınavı, tez ve uygulamalarını,... ifade eder.”

8.3. “Lisansüstü programa başvuru koşulları, kontenjan, kabul ve kayıt” başlıklı 33 üncü maddesinde; “ (1) Lisansüstü programa başvuru koşulları, kontenjanlar, ön kayıt, kabul ve kesin kayda ilişkin süreçler, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak Senato tarafından düzenlenir.(2) Öğrenci kabul edilecek lisansüstü programlar, kontenjanlar, başvuru koşulları ve lisansüstü programlarına kabul için adaylarda aranacak nitelikler program türüne bağlı olmak üzere, Senato tarafından belirlenir.”

9. Yükseköğretim Kurulu 4’lük Sistemdeki Notların 100’lük Sistemdeki Karşılıkları¹ “... ”

3	76.66
2.99	76.43
2.98	76.20
2.97	75.96
2.96	75.73
2.95	75.50
2.94	75.26
2.93	75.03
2.92	74.80
2.91	74.56
2.9	74.33
2.89	74.10
2.88	73.86
2.87	73.63
2.86	73.40
2.85	73.16
2.84	72.93
2.83	72.70
2.82	72.46
2.81	72.23
2.8	72.00
2.79	71.76
2.78	71.53
2.77	71.30
2.76	71.06

¹ <https://oyp.yok.gov.tr/Documents/Anasayfa/4lukSistem.pdf>

...”

Hüküm ve düzenlemeleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

10. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; İdarenin işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilemediğinden, başvurunun reddi yönünde hazırlanan “Ret Kararı Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. 1 numaralı paragrafta açıklandığı üzere, başvuran, Marmara Üniversitesinde 4 lük sistemde 2,86/4,00 olan yüksek lisans not ortalamasının yüzlük sistemde ise 81,1 olduğunu ifade ederek İstanbul Teknik Üniversitesi doktora programına başvurusunun kabul edilmesini talep etmektedir.

12. İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü tarafından Kurumumuza gönderilen bilgi ve belgelerden, söz konusu doktora ilanında başvuru şartları arasında 3,00 ortalama istediğini, parantez açarak 3,00 ortalamasının 100'lük sistemde 76,66'ya tekabül ettiğini, bu belirlemenin YÖK dönüşüm tablosuna göre yapıldığını, zira bu tabloda 4 lük sistemde 3,00 ortalama 100'lük sistemde 76,66'ya tekabül ettiğini ifade ettiği anlaşılmıştır.

13. Söz konusu ilan metnine bakıldığında İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Doktora Programına başvuru şartları arasında 4 üzerinden 3,00 ortalamasının istendiği, başvuranın Marmara Üniversitesi yüksek lisans genel not ortalamasının ise 2,86 olduğu görülmüştür. Marmara Üniversitesi'nin kendi hazırladığı 4 lük sistemdeki notların 100 lük sistemdeki karşılıkları tablosunda başvuranın 4 üzerinden 2,86 not ortalamasının 100'lük sistemde 81,1'e tekabül ettiği görülmekle beraber, başvuran doktora programı için İTÜ'ye başvuruda bulunmuş, söz konusu Üniversite doktora ilanında başvuru şartları arasında 4 üzerinden 3,00 ortalama belirlemiş, parantez açarak 76,66 yazmıştır. Bu başvuru şartından kasıt 4'lük sistemden mezun olanlar bakımından 3,0 not ortalamasını istemeleri, 100 lük sistemin benimsendiği üniversitelerde YÖK dönüşüm tablosu doğrultusunda bu 3,00 ortalamasının 76,66 ya denk düşüğünün belirtilmek istenmesi olduğu açıktır. Zira başvuranın Marmara Üniversitesi'nin notlandırma sistemi olan 4 lük sistemden 2.86 ile mezun olduğu dikkate alındığında YÖK'ün karşılıklarını verdiği tabloda bu ortalamasının 100'lük sitemde 73,40'a denk geldiği görülebilecektir. İTÜ'nün bilimsel özerkliğe sahip bir Üniversite statüsünde olduğu dikkate alındığında başka bir üniversitenin örneğin Marmara üniversitesinin not dönüşüm tablosunu uygulama zorunluluğundan bahsetmek mümkün değildir. Kaldı ki İTÜ'nün YÖK'ün kurumlar arası not

dönüştürme işlemlerinde üniversitelere önerdiği tabloya uygun bir şekilde hareket ettiği görülmektedir.

14. Başvuranın yüksek lisans programından mezun olduğu Marmara Üniversitesi'nde de 8 numaralı paragrafta ve devamında yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere 4 lük sistemin kullanıldığı, bu bakımdan yine 4'lük sistemi kullanan İTÜ'de doktora programına başvuran adayın 4'lük sistemden yüzlük sisteme bir dönüştürme işlemi kullanılmasına gerek olmaksızın mezun olduğu ortalama olan 2,86 ile başvuruda bulunması gerektiği anlaşılmıştır. Öte yandan, 100'lük sistemde bir not dönüştürme işleminin uygulanması gerekmiş olsaydı dahi ilgili Üniversitenin not dönüştürme işlemlerinde YÖK tarafından çıkarılan not dönüştürme tablosu kullandığından ve nitekim söz konusu doktora programının ilanında 3,00(76,66) demek suretiyle bunu belirttiğinden ve başvuranın bu tabloda 2,86 ortalamasınının 73,40'a denk geldiği anlaşıldığından başvurusunun İTÜ tarafından kabul edilmesi mümkün görülmemektedir.

15. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın İstanbul Teknik Üniversitesi'ne yaptığı doktora başvurusunun not ortalaması sebebiyle ilgili ilanda belirlenen kriteri yerine getirmediği gerekçesiyle reddedilmesi işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilememiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

16. İyi yönetim ilkelerine, 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurulara ilişkin İdareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içerisinde ve gerekçeli bir şekilde Kurumumuza gönderildiği; İdarenin *kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, makul sürede ve gerekçeli karar verme ve kararın gerekçeli olarak bildirilmesi* ilkelerine uygun davrandığı, ancak idarenin, başvurana verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini göstermediği bu nedenle **"karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi"** ilkesine uygun davranmadığı tespit edilmiş olup, İdarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

17. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup İstanbul İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

**Kararın BAŞVURANA ve İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
tebliğine,**

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi